

تاریخ آزمون: ۱۴۰۰/۰۳/۱۲ مدت امتحان: ۷۰ دقیقه مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۴ دبیرستان غیردولتی هدی (دوره دوم) ۱۳۹۹-۱۴۰۰ تعداد سوال: ۱۹ تعداد صفحه: ۳	باسمه تعالی مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۴ دبیرستان غیردولتی هدی (دوره دوم) ۱۳۹۹-۱۴۰۰ تعداد سوال: ۱۹ تعداد صفحه: ۳	نام و نام خانوادگی: سوالات امتحان درس: علوم و فنون ادبی ۱ پایه: دهم رشته: انسانی نام دبیر: خانم زندکریمخانی
تاریخ تصحیح: ۱۴۰۰/ / نمره: با عدد () نمره با حروف: () امضای دبیر:		
ردیف	شرح سوالات	بارم
۱	جاهای خالی را با واژه‌های مناسب پر کنید. متن از دید ترکیبات و قواعد دستوری در سطح قلمرو بررسی می‌شود. اساسی‌ترین عامل پیدایش شعر پس از عاطفه است. به دو کلمه هم جنس و همسان می‌گویند. در اصطلاح ادبی، شیوه خاص یک اثر یا آثار ادبی نامیده می‌شود.	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
۵	واژه «رَه آورد» را یکبار با حذف همزه و یک بار با همزه تقطیع کنید و علائم هجایی هریک را بنویسید. الف) حذف همزه: ب) با همزه: علائم هجایی: علائم هجایی:	۱
۶	در هر یک از عبارت‌های زیر واژه‌های سجع را بیابید و نوع سجع را مشخص کنید. الف) توانگری به هنر است نه به مال، بزرگی به عقل است نه به سال. <u>سَوَازِ</u> ب) ملک بی دین باطل است و دین بی ملک ضایع. <u>سَوَازِ</u>	۱
۷	در هر یک از ابیات زیر کدامیک از «قافیه درونی، قافیه پایانی و ذوقافیتین» دیده می‌شود؟ الف) گلاب است گویی به جویش روان همی شاد گردد ز بویش روان <u>ز ذوقافیتین</u> ب) هنگام تنگ دستی، درعیش کوش و مستی کاین کیمیای هستی قارون کند گدا را <u>تا من درونی</u> ج) خرامان بشد سوی آب روان چنان چون شده باز جوید روان <u>تا من با درونی</u>	۰/۷۵
۸	درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را بنویسید. الف) هنگام خوانش، لازم است تمام اثر، یک باره و بی گسست خوانده شود. <u>صیح</u> ب) قالب عمده شعر خراسانی غزل است. <u>غلط</u> ج) ورود لغات ترکی و مغولی به زبان فارسی از ویژگی‌های زبانی نثر سده ۵ و ۶ است. <u>صیح</u> د) ناهمسانی دو واژه در تعداد حروف را جناس ناهمسان اختلافی می‌گویند. <u>صیح</u>	۲

۹

۲

هر یک از توضیحات ستون (الف) مربوط به کدامیک از موارد ستون (ب) است؟ توجه کنید یک مورد در ستون (ب) اضافی است.

الف	ب
(۱) کشف الاسرار وعده الابرار	محمد بن جریر (۳)
(۲) تاریخ الرسل والملوک	محمدين منور
(۳) ترجمه تفسیر طبری	ابوالفضل میبدی (۱)
(۴) کلیه و دمنه	نصر اله منشی (۴)
	ابوعلی بلعمی (۲)

۱۰

۰/۵

برای هر یک از واژه‌های زیر یک واژه هم وزن بنویسید.

الف) آزادی - باران - سالم
ب) سالم - حاصل - ناظم - ساحل - در

۱۱

۱

صامت‌ها و مصوت‌های واژه‌های زیر را بنویسید.

الف) بهاران - صورت: ۱ / ا / ی / ن
ب) سحرگاه - صامت: ۱ / ح / گ / ه / ر / د / ۵

۱۲

۰/۵

هر یک از واژه‌های زیر، با کدامیک از واژه‌های داخل پرانتز نمی‌تواند هم قافیه باشد؟

الف) پاییز: (البریز، ریز، عزیز، غلیظ)

ب) بخت: (سخت، سهم، رفت، بدبخت)

۱۳

۰/۵

با توجه به تقابل سجع‌های متوازی در بیت زیر، آرایه به وجود آمده است.

ای منور به تو نجوم جمال وی مقرر به تو رسوم کمال

۱۴

۲

آرایه‌ی مربوط به هر یک از ابیات زیر را مشخص کنید.

(یک مورد اضافی است)

الف) سرارادت ما و آستان حضرت دوست / که هر چه بر سرما می‌رود ارادت اوست. جناس (ب)

ب) نوبهار است در آن کوش که خوشدل باشی / که بسی گل بدمد باز و تو در گل باشی موازنه (ج)

ج) تیربلای او را جز دل هدف نباشد / تیغ جفای او را جز جان سپر نباشد. ترصیع

د) در دل چگونه یاد تو می‌میرد / یاد تو یاد عشق نخستین است. تکرار (د)

واج آرایی (الف)

۱۵

۰/۵

قاعده‌ی قافیه را در هر یک از ابیات زیر بنویسید.

الف) پای استدلالیان چو بین بود پای چوبین سخت بی تمکین بود عاده ۲

ب) چون به پایان برد کار آن سرا آمدند از ره، رفیق و آشنا عاده ۱

۱۶	کالبدشکافی شعر	سروده زیر را از فرخی سیستانی بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید. گل بخندید و باغ شد پدرام ای خوشا جهان بدین هنگام چون بناگوش نیکوان شد باغ از گل سیب و از گل بادام همچو لوح زمردین گشته است دشت همچون صحیفه ای از رخام گل سوری به دست باد بهار سوی باده همی دهد پیغام الف) در بیت دوم دو آرایه ادبی مختلف نام ببرید تسبیه - سزاوار (۲ سر) ب) در بیت آخر جناس را بیابید و نوع آن را بنویسید مادر - مادر ج) یک ویژگی زبانی در بیت اول مشخص کنید کاربرد دستور تاریخی (آدرن "ب" بر سر صفت است)	۰/۵ ۰/۵ ۰/۲۵
۱۷	کالبدشکافی نثر	متن زیر را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید. «ای صمدی که از ادراک خلق جدایی و ای احدی که در ذات و صفات بی همتایی وای خالقی که راهنمایی، و ای قادری که خدایی را سزایی» الف) از میان انواع نثر ادبی، نوع نثر این متن چیست؟ سجع ب) درون مایه‌ی این نوشته چیست؟ عرفان ج) در متن بالا یک نمونه سجع مطرف و یک نمونه سجع متوازی بیابید. مطرف: حیدر در راه است ستوازه: سزاوار و صبر است د) دو ویژگی زبانی متن بالا را بنویسید. کاربرد دستور تاریخی (عرفان) و کثرت صفت - زبان سجع است.	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
۱۸	عبارت زیر را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید.	«و چون ابرهه را چشم بر عبدالمطلب افتاد، حالی حرمت او را از تخت فرود آمد و بنشست با عبدالمطلب، و او را گفت که یا پیر، حاجت خواه.» الف: دو ویژگی زبانی نثر بالا را بنویسید. کاربرد "و" حرف امانت و عنوان حرف امانت - کثرت صفت - آدرن "ب" بر سر صفت است - کاربرد "یا" به عنوان تلمیذ ب) نوع نثر فوق از نظر محتوا چیست؟ ۱- علمی ۲- تاریخی ۳- حماسی ۴- عرفانی ج) نثر بالا مربوط به کدام دوره از سبک خراسانی است؟ دوره ساسانی	۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
۱۹	بیت زیر را به خطر عروضی بنویسید، آن را تقطیع کنید و سپس زیر هر هجا، علامت آن را بگذارید.	برو شیر درنده باش ای دغل مینداز خود را چو رویاه شل	۲

ب	م	س	ز	د	ن	ب	س	د	غ
و	ن	و	ن	و	ن	و	ن	و	ن
و	ن	و	ن	و	ن	و	ن	و	ن
و	ن	و	ن	و	ن	و	ن	و	ن